

Raspunsul MEC:

Referitor la solicitarea dumneavoastră, înregistrată la Institutul de Științe ale Educației cu nr. 159/07.07.2025, vă comunicăm următoarele:

1. Institutul de Științe ale Educației nu a fost implicat direct în procesul de elaborare a măsurilor din domeniul Educației, propuse de Guvern. Studiile ISE, inclusiv cele elaborate la solicitarea internă a Ministerului Educației și Cercetării (de exemplu: analiza privind numărul de ore alocate diverselor discipline și organizarea acestora în Uniunea Europeană), sunt adesea prezentate și public.

2. Referitor la această tematică de analiză, Institutul de Științe ale Educației nu a elaborat un raport oficial.

3-4. Vă transmitem, mai jos, punctul de vedere al Institutului de Științe ale Educației în legătură cu aspectele menționate, răspunzând astfel întrebărilor 3 și 4 din solicitarea dvs., fără însă a putea face o analiză riguroasă și detaliată, în intervalul de timp avut la dispoziție:

1. creșterea normei didactice la 20 de ore/săptămână, în medie și reducerea semnificativă a plății cu ora pentru cadrele didactice;
 - Răspunsul se regăsește mai jos.
2. modificarea criteriilor și quantumului burselor elevilor, prin eliminarea burselor de reziliență și performanță și reducerea la 15% dintr-o clasă a numărului burselor de merit, indiferent de numărul elevilor cu medii peste 9.00;
 - A se vedea raportul ISE privind bursele școlare, disponibil pe site-urile MEC și ISE.
3. creșterea numărului de elevi per clasă/grupă;
 - Numărul de elevi pe clasă/grupă reprezintă o revenire la situația existentă în perioada 2011 - 2023.
4. comasarea școlilor cu mai puțin de 500 de elevi prin redefinirea unităților de învățământ cu personalitate juridică, având ca efect direct concedierea a aproximativ 900 de directori;
 - Nu am identificat date relevante pentru a putea răspunde, dar - în principiu - poate facilita crearea normelor didactice fără fragmentări excesive. Directorii rămân profesori titulari în sistem, nefiind afectat statutul de salariat/angajat al acestora.
5. tăierea orelor suplimentare pentru directori, inspectori
 - Nu am identificat date relevante pentru a putea formula un răspuns.

6. eliminarea sau diminuarea degrevărilor pentru profesori cu funcții sau responsabilități specifice - nu am identificat date relevante pentru a putea răspunde.

1.1. Norma didactică și plata cu ora - prevederi legislative și modificări recente

Legea nr. 198/2023 privind învățământul preuniversitar stabilește următoarele prevederi cu privire la **norma didactică**: 18 ore/săptămână pentru profesorii din învățământul gimnazial, liceal și postliceal, cu reduceri la 14 ore pentru cadrele didactice care au dobândit gradul didactic I sau titlul de profesor emerit și care desfășoară activități de mentorat; 20-24 de ore/săptămână pentru profesorii de instruire practică și maiștrii-instructori; 16-20 ore pentru personalul didactic din învățământul special.

Proiectul de *Lege privind unele măsuri fiscal-bugetare* majorează temporar (ani școlari 2025 - 2029) aceste plafoane cu aproximativ 2 ore în plus pentru fiecare categorie menționată, respectiv cu 2 ore de pregătire remedială incluse în norma cadrelor didactice din învățământul primar. Acestor măsuri li se adaugă o serie de alte ajustări punctuale.

În ceea ce privește **salarizarea la plata cu ora**, mecanismul de plată al orelor a fost reglementat până în prezent prin Ordinul ministrului educației naționale nr. 4.827/2018, care stabilea tariful orar pentru plata cu ora prin raportarea la numărul de ore aferent normei didactice de predare. Proiectul de *Lege privind unele măsuri fiscal-bugetare* stabilește raportarea plății cu ora la numărul mediu lunar de ore lucrătoare, fapt care determină o scădere de aproximativ 50% a tarifului brut pe oră suplimentară, înainte tariful fiind aproximativ dublu față de ora din timpul de lucru (40 de ore săptămânal).

1.2. Date internaționale și naționale privind norma didactică și timpul alocat predării

Raportat la **numărul de ore de predare** pe an școlar, datele OECD (2024) evidențiază că media anuală a normei didactice în țările OECD este de 1007 ore la nivel preprimar, 773 de ore la nivel primar, 706 ore la nivel gimnazial și 679 de ore la nivel liceal. Comparativ cu acestea, România se află sub media OECD și înregistrează 641 de ore la nivel preprimar și 513 ore în învățământul primar, gimnazial și liceal.

Analizând distribuția orelor profesorilor între sarcini didactice și nondidactice, datele internaționale evidențiază concluzii complementare. Pe de o parte, „orele petrecute la școală” de către un

profesor (nu doar la catedră/în clasă) **pot aduce plusvaloare** la nivelul învățării elevilor și la nivelul dezvoltării organizaționale; de exemplu, sistemele educaționale cu performanțe ridicate, precum Ontario (Canada), Finlanda, Japonia, Coreea de Sud și Singapore, alocă în jur de 40% din programul profesorilor pentru îmbunătățirea învățării prin activități de analiză colaborativă a practicilor, mentorat și formare continuă.

Pe de altă parte, diverse studii evidențiază că intensificarea sarcinilor profesorilor și creșterea volumului de muncă **pot avea efecte negative** precum stres, oboseală psihică, scăderea satisfacției profesionale, conflicte familiale, scăderea calității predării, epuizare, situații de abandon la începutul carierei, provocări în abordarea complexității nevoilor de învățare ale elevilor (Creagh et al., 2025; Kreuzfeld et al., 2022; Wang et al., 2025; Zhou et al., 2024). În același sens, un alt raport OECD (Boeskens & Nusche, 2021) evidențiază că, după un volum de 700 de ore predate într-un an, un profesor ajunge să aibă un randament mai scăzut și timp mai redus pentru pregătirea orelor și pentru feedback oferit elevilor.

Timpul total de muncă al profesorilor în **România** (40 de ore/săptămână) este aliniat practicii europene, cu o pondere ușor mai redusă pentru predarea propriu-zisă, respectiv mai ridicată pentru alte activități (exemple: pregătire profesională curentă, activități extradidactice și de sprijin, formare profesională continuă, sarcini administrative etc.) -

Eurydice, 2023. Avantajul teoretic al celor 20-22 de ore alocate activităților nedidactice este diminuat de birocrație și sarcini ale profesorilor, ce nu au impact direct asupra învățării (SABER Teachers, 2017). Alte studii (CNPEE-UCE, 2024) arată că volumul ridicat de muncă și sarcinile administrative ale profesorilor constituie principalul factor de stres și limitează adesea timpul pentru pregătirea lecțiilor și pentru analiza datelor despre învățare.

Orele suplimentare

La nivelul sistemului de învățământ românesc nu există date raportate sistematic cu privire la distribuția orelor în regim de plată cu ora a profesorilor (disciplină, nivel, mediu, tip de școli). Potrivit declarațiilor recente din spațiul public (detalii [aici](#)), aproximativ 30.000 norme didactice sunt acoperite în regim de plată cu ora (aprox. 540.000 ore suplimentare/săptămână). Mecanismul românesc de plată cu ora nu are un corespondent direct în alte modele.

1.3. Efecte posibile ale creșterii normei didactice de predare-învățare-evaluare și diminuării tarifului de plată cu ora

Posibile efecte pozitive:

- diminuarea tarifului la plata cu ora poate descuraja cumulul excesiv care apare în unele școli; dacă orele suplimentare devin mai puțin atractive financiar, unele cadre didactice pot renunța la acestea, diminuând riscul de supra-sarcină;
- includerea celor 2 ore alocate activităților remediale în norma cadrelor didactice din învățământul primar consolidează statutul acestor activități, cu efect direct asupra reducerii lacunelor în învățare, inclusiv prin creșterea timpului în care copiii sunt în interacțiune cu personal calificat.

Posibile efecte negative:

- pot apărea dificultăți în recrutarea și menținerea în învățământ a cadrelor didactice calificate, mai ales în mediul rural și în școlile cu performanțe scăzute; în plus, se accentuează dificultățile de acoperire a normei didactice pentru disciplinele prevăzute cu o oră/săptămână în planurile-cadru, în special în mediul rural și în școlile mici. Fragmentarea necesită o atenție directă.
- extinderea numărului de ore de predare solicită din partea profesorilor un timp mai mare pentru activitățile de pregătire a lecțiilor, evaluare a rezultatelor elevilor. Un număr mai mare de ore de predare poate conduce la suprasolicitare, stres, oboseală, aspecte care pot afecta starea de bine a profesorilor și calitatea activității lor didactice.

Referințe bibliografice și lucrări suplimentare recomandate

- Boeskens, L., & Nusche, D. (2021). Not enough hours in the day: Policies that shape teachers' use of time, *OECD Education Working Papers No. 245*. <https://dx.doi.org/10.1787/15990b42-en>
- Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație - Unitatea de Cercetare în Educație (2024). *Liceenii din România. Analiza serviciilor de consiliere la liceu: Provocări și direcții de îmbunătățire*. Editura Centrului Național de Politici și Evaluare în Educație. https://www.ise.ro/wp-content/uploads/2024/12/Raport-3_Liceenii-din-Romania_Analiza-serviciilor-de-consiliere-la-liceu.pdf
- Creagh, S., Thompson, G., Mockler, N., Stacey, M., & Hogan, A. (2025). Workload, work intensification and time poverty for teachers and school leaders: A systematic research

synthesis. *Educational Review*, 77(2), 661-680. <https://doi.org/10.1080/00131911.2023.2196607>

- European Commission/EACEA/Eurydice (2023). *Romania: Teachers and education staff. Conditions of service for teachers working in early childhood and school education*. <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/eurypedia/romania/conditions-service-teachers-working-early-childhood-and-school-education>
- Kreuzfeld, S., Felsing, C., & Seibt, R. (2022). Teachers' working time as a risk factor for their mental health-findings from a cross-sectional study at German upper-level secondary schools. *BMC Public Health*, 22(1), 307. <https://doi.org/10.1186/s12889-022-12680-5>
- Legea nr. 198/2023 privind învățământul preuniversitar (iulie 2023). Monitorul Oficial al României, Partea I.
- OECD (2024). *Education at a Glance 2024: OECD indicators*, OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/c00cad36-en>
- Ordinul Ministrului Educației Naționale nr. 4.827/2018 pentru aprobarea Normelor metodologice privind salarizarea prin plata cu ora (septembrie 2018). Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 770.
- Wang, H., Sun, Y., Wang, W., & Liang, H. (2025). Exploring the relationship between teachers' perceived workload, challenge-hindrane stress, and work engagement: a person-centered approach. *BMC Psychology*, 13(1), 1-19. <https://doi.org/10.1186/s40359-025-02537-y>
- World Bank (2017). Raport de țară SABER - România. <https://documents1.worldbank.org/curated/en/558251624043160479/pdf/SABER-teachers-country-report-Romania-2017.pdf>
- Zhou, S., Slep, G. R., & Vella-Brodick, D. A. (2024). Factors associated with teacher wellbeing: a Meta-analysis. *Educational Psychology Review*, 36(2), 63. <https://doi.org/10.1007/s10648-024-09886-x>